

Bezinning 709: Een open maatschappij

Marcus 7,14-23 = weekdagen 5° week woensdag

Het Woord

Nadat Hij de menigte weer bij zich had geroepen, zei Hij: 'Luister allemaal naar Mij en kom tot inzicht. Niets dat van buitenaf in de mens komt, kan hem onrein maken, het zijn de dingen die uit de mens naar buiten komen, die hem onrein maken.' *Wie oren heeft om te horen, moet goed luisteren!*¹ Toen Hij een huis was binnengegaan, weg van de menigte, vroegen zijn leerlingen Hem om uitleg over deze uitspraak. Hij zei tegen hen: 'Begrijpen ook jullie het dan nog niet? Zien jullie dan niet in dat niets dat van buitenaf in de mens komt, hem onrein kan maken omdat het niet in zijn hart, maar in zijn maag komt en in de beerput weer verdwijnt?' Zo verklaarde Hij alle spijzen rein. Hij zei: 'Wat uit de mens komt, dat maakt hem onrein. Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen slechte gedachten, ontucht, diefstal, moord, overspel, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, laster, hoogmoed, dwaasheid. Al deze slechte dingen komen van binnenuit, en die maken de mens onrein.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

Net hiervoor spreekt Jezus met farizeeën en schriftgeleerden. Hij roept de menigte dan bij zich voor een zeer korte toespraak. Bovendien raadselachtig. Zonder uitleg is het niet duidelijk wat Hij wil zeggen. Maar zoals zo vaak bij Marcus krijgen de leerlingen apart, weg van de menigte, uitleg over de beeldspraak. Niettemin dringt Jezus bij de mensen aan om te horen en te begrijpen.

Tot tweemaal toe moeten de leerlingen horen dat Jezus ontgoocheld is over hun traagheid van begrip. Door het beeld verklaart Jezus alle voedsel rein. Dat is een ernstige correctie op de Schrift. Want er was heel wat voedsel dat onrein verklaard was (Leviticus 11,1-30). Voedsel gaat doorheen de maag, maar kan het hart niet aantasten.

Jezus toont dan dat Hij geenszins naïef is over het menselijk hart. Het hart, de zetel van de gedachten en de gevoelens. Daar leeft veel kwaad, dat tot boosheid leidt, tot gedragingen niet stroken met Jezus' ethische code. En juist het slecht handelen verontreinigt de mens.

¹ Vers 16 (*cursief*) staat niet in alle handschriften.

Jezus gebruikt een van de lijsten met negatieve ingesteldheden uit zijn tijd. Ook elders in de Bijbel vinden we dergelijke opsommingen (bv. Galaten 5,19-21).

De reinheidswetten verdelen de maatschappij in twee groepen: de goede of zuivere mensen aan de ene kant, de zondaars aan de andere kant. Er was dus een scheiding. Heel dit gesprek was op gang gekomen door een vraag van de Farizeeën. Dit betekent 'afgescheidenen'. Afgescheiden van de zondaars. Maar Jezus wil een open maatschappij. Ook in de jonge Kerk was er een strijd tussen de christenen uit het jodendom en christenen uit de heidenen, onder andere omwille van de joodse reinheidswetten.² Maar Jezus en Marcus willen een open Kerk, een open tafel. En juist al die boze attitudes verdelen de mensen in plaats van de gemeenschap op te bouwen.

Het Woord in mijn leven

Welke boze attitudes leven (teveel) in mijn hart: ontucht, diefstal, moord, overspel, hebzucht, kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, laster, hoogmoed, dwaasheid. Hoe zal ik dat corrigeren? Op welke basis verdeel ik de mensen in wij-zij? Werk ik aan een open gemeenschap en een open tafel?

Bidden met het Woord

Heer Jezus Christus,
U richt ons op het wezenlijke:
hoe wij mensen
met elkaar omgaan.
U wil dat we gemeenschap opbouwen
en niemand uitsluiten.
Geen opdeling in wij-zij.
Daarom wil U een zuiver hart,
gericht op de liefde,
gericht op het geluk en de vreugde
van elke mens, zonder onderscheid.
Zuiver ons hart, Heer,
van alles wat boos en kwaad is.
Vul het met Uw heilige Geest,
zodat we meewerken
aan een open maatschappij,
aan een open tafel. Amen.

© Eric Haelvoet 2017

² Zie bv. Handelingen 10,1-11,18.